

STATENS
NATUR
OPPSYN

Rydding av stier og løyper i barskog reservat

Fra seminar om rydding
av stier og løyper
september 2010

Bakgrunn for veilederen

STATENS
NATUR
OPPSYN

I september 2010 avholdt vi et seminar om hvordan rydde stier og skiløyper i barskog reservat i Oslomarka. DNT, foreningen ØX, Skiforeningen og Lørenskog kommune var tilstede.

Vi gikk gjennom ulike tilfeller, delte erfaringer og diskuterte oss frem til gode løsninger der man tar vare på biologisk mangfold og naturopplevelse. I Oslomarka er naturopplevelse en viktig faktor i tillegg til å ta vare på biologisk mangfold.

På seminaret ble det etterspurt en veileder som kunne illustrere det vi hadde diskutert.

Denne veilederen illustrerer hvordan man skal gå frem dersom det er behov for å rydde, den forteller kort om hvilken hensyn man bør ta, og har bilder fra flere eksempler på hvordan ta disse hensynene.

Denne veilederen er ikke uttømmende, og kan utfylles med flere eksempler etter hvert.

Live S. Danielsen, Statens Naturoppsyn – Oslo
23.11.2010

Rydding skal alltid godkjennes av Fylkesmannen først

I forskriften for reservatene står det at ingen inngrep er tillatt, men at man kan søke fylkesmannen om lov til å rydde eksisterende løyper og stier (eller liknende ordlyd).

Osломarka har flere Fylkesmenn:

- Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- FM Buskerud
- FM Oppland

Kart over og informasjon om verneområder finnes her:

<http://www.miljostatus.no/>

Du kan også ringe Fylkesmannen eller Statens Naturoppsyn

STATENS
NATUR
OPPSYN

Hvilke hensyn skal man ta når man rydder stier og løyper går gjennom naturreservat?

- A. Bare gjøre noe om man må (slitasje med mer)
- B. Biologisk mangfold – store og lange døde stammer
- C. Bevare opplevelsen av urørt natur

Ramstadslottet
naturreservat, Østmarka

Biologisk mangfold

De fleste barskogreservat er vernet fordi de har intakte økosystem og fordi det lever sjeldne arter av trua sopp, lav og moser. Mange sjeldne arter er indikatorer på at vi har et intakt økosystem.

Både liggende og stående død ved i mange nedbrytningsstadier (ulik tid siden død) og ulike dimensjoner er viktig for mange sjeldne arter.

Begerfingersopp.
Lever på grove og ofte sterkt nedbrutte stokker av osp

Lappkjuke er avhengig av grov, død gran

Rosenkjuke er avhengig av undersiden av noe nedbrutt gran.

Veiledende spørsmål til rydderen:

1. Trengs det å ryddes?
2. Er jeg helt sikker?
 1. Skiløype: kjøres den opp? Med hva?
 2. Kan jeg lett komme rundt? (NB – slitasje!)
 3. Et naturreservat er det nærmeste vi kommer vill natur. Det er ok å måtte løfte bena!
 4. Et naturreservat skal vekke sansene: Overraskelser og uforutsigbarhet!

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempler på hvordan rydde:

Eksempel 1. Sti.

Folk går over denne:
ingen ny eller bred
stidannelse som sliter på
vegetasjonen.

La denne ligge slik

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 2. Sti.
Vanskelig å passere:
Noen har begynt å
hogge vei selv!

Forslag: Kviste
der stammen er
så lav at folk kan
skritte over

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 3. Skiløype og sti

1. Hvordan bevare lengden på en solid stamme?
2. Kviste under stokken så den faller ned (bra for raskere nedbrytning)
3. ”Kakk” med motorsag der den balanserer på stein – usynlig spor: legge mose i sårflaten !

Her kunne man ha kvistet under stammen slik at den falt helt ned, i stedet for å kappe gate der den lå over løypa.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 4. Skiløype og sti

Hvordan unngå ”kanonrør”?

Foreningen Øx rydder for Skiforeningen og DNT i Østmarka. Vi er ute for å ta bilder som kan illustrere rydding i et reservat. Bildet er tatt utenfor reservat.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 4 forts.

Stammen hvilte på en knaus, og ble kappet halvveis over slik at den falt ned.

Et kutt som dette vil snart bli usynlig.

Om man putter litt mose i sårflaten vil det ikke synes .

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 4 forts.

Denne må kvistes under for å dette ned. I tillegg måtte vi sage et kutt til slik at den skulle falle ned.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eks 4 forts.
Kanonrøret har falt ned!

- Nøkkelord:
- Halvkutt stammen så den får en naturlig knekk
- Kviste under ved behov
- Legg gjerne mose i kuttflaten

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 5. Sti

Unngå ”kanonrør”

Forslag:

- Kviste bare der stien går, og ikke kutte selve stammen
- Alternativt ta ved rota og vri bort stammen

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eks 6. Enspors skiløype som kjøres med skuter. Brukes som sti om sommeren.

Denne stammen sitter fast og vil ikke falle ned. Skuter kommer forbi.

Folk kan lett gå under.

La stå.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eks 7. Enspors skiløype som kjøres med skuter. Brukes som sti om sommeren.

Gir tunnel-opplevelse og er ikke til hinder.

La stå!

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eks. 8 Enspors skiløype som kjøres med skuter.

Denne er i ikke til hinder: for verken skuter eller gående.
La det lille treet ligge slik

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 8 Sti

Treet stenger for sti traseen. Ny vei har blitt til naturlig rundt stammen. Ingen slitasje. Skuter vil også ha komme rundt.
La ligge slik.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Eksempel 9. Sti gjennom en kløft

Lett å bøye seg under. Ingen ny stidannelse rundt.
La ligge slik.

